

HANDELINGEN 9

Enkele aantekeningen | ds Harald Overeem

Op 20 en 27 augustus preek ik tweemaal over Handelingen 9. Daarin gaat het over wat wel genoemd wordt 'de bekering van Paulus'. Het is een wat langer hoofdstuk en ook in twee preken kan ik lang niet alles benoemen wat in deze passage beschreven wordt. In dit A4-tje enkele opmerkingen over de plaats en opbouw van dit hoofdstuk.

I. Kantelpunt

De roeping van Saulus wordt voorafgegaan door het verhaal over Filippus. Hij ontmoet een minister uit Ethiopië die tot geloof komt en zich laat dopen. Het verhaal ná de roeping van Paulus gaat over Petrus die de bekeerde Romeinse centurio Cornelius ontmoet. Tussen deze twee bijzondere verhalen in over 'buitenlanders' die in aanraking met het Evangelie komen, lezen we dus over de roeping van Saulus. Van een venijnige vervolger wordt hij een gedreven verkondiger. Met deze drie verhalen over Filippus, Paulus en Petrus maakt Lukas duidelijk dat het Evangelie de grenzen over gaat.

II. Fraaie parallellen

In hoofdstuk 9 zelf volgt eerst een korte introductie van Saulus. Daarna volgen qua opbouw twee vergelijkbare visioenen, eerst aan Saulus en daarna aan Ananias. Dit loopt uit op een climax: zij ontmoeten elkaar. Lukas zet vaker twee verhalen naast elkaar, zoals de geboorte van Johannes en Jezus en vooral de ontmoeting van de moeders Elisabeth en Maria nadat beide een visioen ontvangen hadden. Ook het begin en het einde van het hoofdstuk corresponderen met elkaar. In de eerste verzen komen we Saulus tegen als vervolger in Jeruzalem en Damascus; in de verzen 26-30 komen we hem als verkondiger en vervolgd in beide steden.

III. Driemaal verteld

De roeping van Saulus wordt door Lukas driemaal verteld, in de hoofdstukken 9, 22 en 26. De rode draad is in deze drie verslagen dezelfde, al komen er ook verschillen in voor. Een voorbeeld, in hoofdstuk 22 lezen we dat medereizigers de stem *niet* horen, terwijl dat in hoofdstuk 9 *wel* het geval is. Hoe kan dat? De oplossing zit (waarschijnlijk) in de Griekse grammatica.¹ In hoofdstuk 9 is het dat de omstanders eenvoudig een stem *hóren*; in hoofdstuk 22 is het dat de omstanders deze stem weliswaar vernemen maar niet horen in de zin van begrijpen.

Dát Lukas de roeping van Paulus driemaal beschrijft, laat zien dat hij er groot belang aan hecht. Lukas verdedigt hier niet het *apostelschap* van Paulus – dat is wel een dingetje in zijn brieven, lees Galaten en Korintiërs – maar hij benadrukt vooral de voortgang van het Evangelie naar de volkeren.

IV. Bekering of roeping?

In de volksmond spreken we altijd over de bekering van Paulus. Het is evenwel opvallend dat Lukas dit woord nergens gebruikt en ook Paulus niet wanneer hij schrijft over wat hem overkwam op weg naar Damascus. Het woord dat Paulus zelf gebruikt is roeping (Galaten 1.15).

Het woord bekering gebruiken wij meestal voor iemand die eerst niet en later wel in God is gaan geloven. Of we gebruiken het voor iemand die overgaat van de ene naar de andere godsdienst. Beide situaties gaan voor Paulus niet op. Maar toch, hij wordt nadrukkelijk stilgezet en overweldigd door een licht uit de hemel en ontmoet Jezus Christus. Deze gebeurtenis deed alles veranderen: zijn levensstijl, zijn motivatie, zijn hoop en verwachting, zijn denken over en bidden tot de God van Israël. In die zin kun je natuurlijk wél weer spreken van een bekering.

¹ Voor de fijnproevers: in hoofdstuk 9 wordt het werkwoord 'horen' gevolgd door de tweede naamval en in hoofdstuk 22 door de vierde naamval. Dat verklaart het verschil in betekenis.